

R' Yehiel Yaakov Weinberg
Sept. 23, 2001

תלמוד בבלי מסכת חולין דף ו עמוד ב

העיד רבי יהושע בן זרוז בן חמיו של רבי מאיר לפני רבי על ר"מ שאכל עלה של ירק בבית שאן, והתיר רבי את בית שאן כולה על ידו. חברו עליו אחיו ובית אביו, אמרו לו: מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור, אתה תנהוג בו היתר? דרש להן מקרא זה: +מלכים ב' י"ח+ וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחושתן, אפשר בא אסא ולא ביערו, בא יהושפט ולא ביערו? והלא כל עבודה זרה שבעולם אסא ויהושפט ביערום. אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו, אף אני מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו.

נועם כרך י עמוד שי"ד

ראיית דם ע"י שפופרת

הצעת הרב ש. ז. אויערבך בנעם ו' לנשים שאינן יכולות להטהר במקדש ועי"ז נמנע מהן הריון אם אפשר לסדר שתראה דם בוסת, ע"י שפופרת של גומי שכל דמה יצא מחוץ לגופה דרך השפופרת ולא יהיה הדם נוגע כלל בבשרה, ראה שם אריכות בעמודים קלד-קעת. ונעם ח' עמוד רעה כתב הרב הנ"ל שכל הדברים האמורים בקונטרס הנ"ל, הם רק בתור הצעה ולא חס וחלילה למעשה. וכן הרב מ. מ. כשר האריך בזה בנעם ח', עמודים רצג-שמט וכתב למסקנה אע"פ שלמעשה א"א להשתמש בה בני"ד, אבל אפשר להשתמש בה לענין הורעה מלאכותית כשמוכרחים לעשות בוריקה בימי נדתה, שיש מחמירים, וע"י הצעה זו של שפופרת, אפשר להזריק באופן שלא תהא אז בימי נדתה.

ט"ז אבן העזר סימן א

(ח) ... בחלקת מחוקק כתב יש להסתפק אשה שנתעברה באמבטי אם האב קיים פו"ר ונקרא בנו לכל דבר והביא הב"ש ראייה ממ"ש הב"ח ביו"ד סי' קצ"ה אשה תזרה שלא תשכב על סדין ששכב עליו איש אחר פן תתעבר מש"ז של אחר גזרה שמא ישא אחותו מאביו נשמע דהוי בנו לכל דבר עכ"ל ואין זה ראייה דשמא לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן בפרט במידי דתלי בקום ועשה והיא נתעברה מעצמה דאינו יוצא בזה:

שו"ת שאילת יעבץ חלק ב סימן צז

תלת בעי'. (א) מי שהוליד ממזר קיים פריה ורביה או לא. (ב) ואם הממזר חייב בפ"ו. (ג) **והבא על אשה כמתעסק בלי כוונה כגון בשינה. או שהביאתו אשה עליה בשינה. כענין בלוט. מהו לענין קיום מצות פ"ו.**
תשובה שלשה שאל ועל ארבע אשיבנו (א) לראשונ' תדע כי בא"ע (ס"א) נפסק שקיים פריה ורביה בממזר. והוא מתשו' הריטב"א ע"פ המשנ' דמי שיש לו בן מ"מ (הוא) בנו לכל דבר כו'.
אמנם בסה"ח (סת"ק) כתוב בפשיטות שלא קיים פ"ו אלא שמחמת הטעם שנתן שם. לפי שממזר אינו חי. משמע דהיינו דוקא ממזר דלא ידע אבל דידיע הא אמרינן דחי. וא"כ אף הוא מודה שיצא בו י"ח פ"ו. וצ"ע בהא דס"ל לר' יוחנן (וקיי"ל כוותיה) בהיו לו בנים ומתו לא קיים פ"ו אם אפ"ל מתו אחריו. אמרינן נמי הכי נ"מ לשכר מצוה דעוה"ב. ומסתברא דלא אמרו אלא בדאכתי אפשר ליה לקיומי פ"ו הוא דלא נפיק בהכי. מיהו היכא דאניס בתר הכי מ"מ שכר מצוה בידו. ולפ"ז אם חי הממזר אחר מות אביו (דפשיטא אף שאמרו ממזר דלא ידע לא חיי אין המכוון רק לומר שלא יחיה וירא' זרע שלא ירבה פסולין בישראל. וגם על זה קשה מכמה הלכות שנאמרו בדין ממזרים ומסקנא דמשפח' שנטמע' נטמע' וכמה מעשים בפרק עשרה יוחסין דוק ודאי קשיין) וכה"ג הא קחיי ואי הכי לדס"ח נמי כה"ג יעלה לו לקיום מצות פ"ו. אמנם כל זה איננו שוה לי. וכתבתי במו"ק דתליא בפלוגתא אם מצות צריכות כוונה. ולדעת רוב הפוסקים הלכה כמ"ד צריכות כוונה. והא מיהת ליכא כוונה. אלא שעדיין יש מקום לומר דבכוונת בעילה סגי. לאפוקי מתעסק.
(ב) רצוני לומר דנ"מ אם נתעבר' ממנו אשה באמבטי. שקבל' ברחמ' זרע והוליד' (כענין בן סירא) שלא קיים פ"ו בכך. אע"פ שבא על ידו בן קיימא לעולם מאחר שלא עסק אפ"ל בבעיל'. אבל מתעסק בבעיל' שלא ככוונ' כלל כגון בשינה או שתקפוהו על האשה בכפיה ועיבר' ממנו לא מצית לאשכוחי כיון דאין קישוי אלא לדעת מתעסק בבעיל' ליכא וה"נ קיי"ל המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה מיהו בכוונת בעילה כל דהיא נראה דסגי ויצא י"ח המצוה דלא בעינן כוונה לצאת כשטת רוב הפוסקים בדין כל המצות המעשיות כמ"ש אצלי באורך בעוה"י (עלה"ש רפ"ב דברכות ובמ"א). אלא שעדיין צל"ע משום דהמצוה הבאה בעבר' אין יוצאין בה כדס"ל לגמרא דידן. ובירו' אף היא במחלוקת שנויה דאיכא מ"ד אין מצוה בעברה עמו"ק א"ח (סי' קצ"ו בהרחב). ואפשר לומר דגם לענין מצוה הבאה בעבר' אף לפי שסובר שאינה חשובה מצוה כלל דילמא לענין קיום פ"ו חשוב מצוה דהא מצינו בכיוצא בזה. גדול' עברה לשמה כמצוה שלא לשמה וצ"ע.

- (ג) אבל הבא על אשה בשינה וילדה ממנו נרא' דלא קיים המצוה דישן לאו בר דעת הוא לגמרי לא למצוה ולא לעבר' לא נשכר ולא נענש. וכן מצינו בלוט שלא ידע בשכב' ובקומ'. כיוצא בה אמרו אין אונס בעריות אלא בישן (ע"ל ס"ג) לפ"ז יכולנו לומר בלוט. שאע"פ שבבכיר' לא יצא י"ח מצות פ"ו בצעיר' מיהא יצא. אע"ג דחשבינן ליה ופושעים יכשלו במ א"כ מקצת דעת הוי ליה בצעיר' וחשיבא כוונה ולפום מאי דאמרו גדולה עברה לשמה (אף שהוא לא נתכוין למצוה תיתי כמ"ד מצות א"צ כוונה לצאת) נמצא בעמון קיים מצות פ"ו. ודילמא ה"ט דאקדים קרא עמון למואב בכל מקום ובאם לבינה כתבתי שני דרכים אחרים ישרים בטעם הכתוב לא יבוא עמוני בעז"ה יע"ש.
- (ד) והממזר פשוט בעיני שחייב בפ"ו. גם ראייה לדבר מתלמוד ערוך בסוטה (כ"ו) אשת ממזר לממזר שותה. פשיטא מ"ד אפושי פסולין לא ליפוש. וק"ל. הנלע"ד. יעב"ץ.

Artificial Insemination Donor

Nashim HaM'sol'los

Sept. 23, 2001

ויקרא פרשת אחרי מות פרק יח

(כ) וְאֵל אִשָּׁת עַמִּיתָךְ לֹא תִתֵּן וְשָׁכַבְתָּךְ לְזַרְע לְטַמְאָהּ בָּהּ:

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עו עמוד א

דא"ר הונא: נשים המסוללות זו בזו - פסולות לכהונה; ואפילו לרבי אלעזר, דאמר: פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, ה"מ איש, אבל אשה - פריצותא בעלמא.

תוספות מסכת יבמות דף עו עמוד א

המסוללות - פירש ריב"ן מטילות שכבת זרע שקבלו מבעליהן ולא יתכן דבפ' במה אשה (שבת דף סה. ושם) אמרי' שמואל לא שביק להו לבנתיה דגנין גבי הדדי משום דרב הונא דאמר נשים המסוללות כו' ומשמע דלא היו נשואות שהיו עדיין בבית שמואל ולא יתכן נמי הא דפירש בקונטרס התם דפסולות לכהן גדול דאע"ג דכהן גדול לא הוה בימי שמואל מכל מקום מכוער הדבר כיון שנפסלות בכך לכהן גדול דהכא משמע דפסולות אף לכהן הדיוט משום זונה מדקאמר אפילו לרבי אלעזר דאמר פנוי כו' מכלל דרב הונא משום זונה פסיל להו.

שו"ת שרידי אש חלק א סימן עט

בענין הזרעה מלאכותית

לידידי הרה"ג הזהה"ש מהר"ש גוגנהיים שליט"א, רב ומורה בביהמ"ד לרבנים בפאריס

א

בדבר שאלתו בענין הזרעה מלאכותית, הנה כבר נתחבטו בה רבני וגדולי הדור. וארשום לו את הספרים המדברים בזה: א. ספר מערכי לב להרה"ג מהרי"ל צירלסון אבד"ק קישינוב. ב. משפטי עוזיאל להרב הראשי דא"י הגרב"צ עוזיאל. ג. בספר אוצר הפוסקים ח"א, היר"ל בירושלים.

גם כתבו בזה רבנים שונים בירחונים שונים. לצערי אין הספרים הנ"ל ברשותי ואני כותב רק עפ"י מה שנשמר בזכרוני. ולכן אין לסמוך על תשובתי זו כלל למעשה, כי צריך לראות קודם כל מה שהעלו הגאונים הנ"ל. והנה אף כי ענין ההזרעה המלאכותית נולד רק בזמן האחרון, מ"מ מצד ההלכה נתעוררה שאלה זו ע"י גדולי הדורות הקודמים, באשה שנתעברה באמבטי. וענין העיבור באמבטי הוזכר בחגיגה ט"ו, א וחיישינן שמא [עמוד רכט] באמבטי עיברה. וכבר הביאו, שבן סירא ה' בנו של ירמיה הנביא. שאמו נתעברה באמבטי, וסירא בגימטריא ירמיהו, ע"י מה שהביא בחלקת מחוקק אה"ע סי' א' סק"ח בשם לקוטי מהרי"ל. ועיי"ש שמסתפק "באשה שנתעברה באמבטי אם קיים האב פו"ר ואם נקרא בנו לכל דבר". ואולם בבי"ש שם סק"י מביא בשם הגהות סמ"ק, שהובא בב"ה ובט"ז יו"ד סי' קצ"ה, שאשה מוזהרת שלא תשכב על סדין ששכב עליו איש אחר, פן תתעבר מש"ז של אחר, גזירה שמא ישא אחותו מאביו. - נשמע שהוא בנו לכל דבר.

ועיי' במל"מ בהלכות אישות פט"ז ה"ד שהאר"ך בזה ותמה שם: "איך אפשר לאשה להתעבר באמבטי?" ועיי' בפ"ת שם וכן בהגהות ש"י למורה מה שהביא בשם התשב"ץ ח"ג סי' רס"ו ובשם ספר בני אהובה - וכל הספרים האלה אינם בידי ובוודאי שישנם באוצר הספרים שבבית מדרשו, ויואל נא לעיין בהם.

ב

והנה מה שתפס הב"ש לדבר פשוט, שהבן הנולד ע"י עיבור באמבטי הוא כבנו לכל דבר וקיים בזה מצות פו"ר, הנה בט"ז שם, חלק עליו וכתב: "לקולא לא אמרינן, בפרט במידי דתלי בקום ועשה (קיום פו"ר) והיא נתעברה מעצמה דאינו יוצא בזה". משמע מדבריו שהוא מפקפק גם לענין שאר דברים, כגון לענין יבום וחליצה, אם בן שכזה פוטר את אשת אביו מיבום וחליצה. ודבר זה צריך בירור גדול ומקיף.

והנה שאלה זו מסתעפת לסעיפים רבים: אם מותר לעשות כן באיש ואשתו, היינו באופן שרחמה צר או במקום שהאבר שלו נגוע בנגע צרעת, וכדומה, אם מותר לקחת זרע מהבעל ולזרוק לתוך רחם אשתו ולהביאה לידי עיבור. לכאורה יש לומר שאין בזה שום איסור, אלא שרבנים אחרים כתבו בירחון "הפוסק" היר"ל בתל אביב, להחמיר. וטעמם הוא משום הוצאת ז"ל, כי בשעה שמוציאים את הזרע מהבעל הוא ז"ל ואעפ"י שאח"כ נותנים זרע זה לתוך רחם האשה והיא מתעברת עי"כ, מ"מ בשעת הוצאת הזרע הבעל עובר על הוצאת ז"ל. והם מביאים ראי' ממה שאמרו ביבמות צ', ב דערל והזאה ואזמל סדין בציצית וכבשי עצרת ושופר ולולב, שהעמידו חז"ל על דבריהם אף שע"י זה הוא מתבטל ממצוות גדולות כמו מילה ופסח, ולא התירו איסור שבות בשביל קיום מצות עשה. וכן הכא נמי אי אפשר להתיר איסור הוצאת ז"ל בשביל קיום פו"ר. ומכש"כ לפי דברי הט"ז הנ"ל, שאין הבעל מקיים בזה מצות פו"ר א"כ הוצאת הזרע היתה לבטלה.

ולענ"ד יש לדחות את דבריהם, דהכא שאני שאין זה הוצאת ז"ל מכיון שמביא לידי עיבור, וכל האיסור של הוצאת ז"ל הוא משום איבוד הזרע, ובנידון דידן אינו מאבד כלל אלא מקיימו שלא ע"י בעילה. וגדולה מזו התיירו רבים מהאחרונים בבעל חולה, שהרופאים רוצים להוציא ממנו זרע לנסיון כדי לראות אם הזרע שלו בריא ואם יש לו תקנה ברפואה. ע"י בשו"ת מהרש"ם ח"ג סי' רס"ה ובשו"ת דברי מלכיאל וכמה שו"ת של אחרונים. ומכ"ש בנידון דידן שזרע זה עצמו הוא המביא לידי הריון. ואפילו אי נימא שלא קיים האב פו"ר בזה, מ"מ אין הוצאת הזרע לבטלה, שהרי יולדו בנים ע"י הזרע.

ג

ובעיקר ספקו של הט"ז אם האב קיים פו"ר מאחר שלא עשה מעשה וההריון בא מאליו, נראה לי להביא ראיה מהא דה"ל ל"ו בנים בנכרותו ונתגייר קיים מצות פו"ר (ע"י באבהע"ז סי' א'), והא התם לא מהני מה שעשה בגויותו שהרי גוי אינו מצווה בפו"ר, כמו שכתבו התוס' ביבמות ס"ב, א ד"ה בני פריה ורביה, וא"כ מה שעשה אינו מעשה של מצוה ומ"מ קיים פו"ר בגירותו, שהעיקר הוא שיהי' לו בנים ואפילו אם הבנים באו לו שלא ע"י מעשה מצוה. ולענין אם בן שכזה פוטר מיבום וחליצה - לכאורה צ"ל ג"כ שפוטר, כיון שהוא בנו לכל דבר, וביבום כתוב: "ובן אין לו" - עיין עליו, או מ"לא ימחה" - פרט לזה שאין שמו מחוי (ע"י בתד"ה והא ל"ל ביבמות ל"ה, ב).

אלא, שיש לדון ע"ז מצד אחר, דדילמא לאו אביו הוא. שבכל מקום אנו אומרים: רוב בעילות הולכות אחרי הבעל, וזה ל"ש בזריקת זרע לתוך רחמה, שהרופא יוכל לזרוק זרע מאיש אחר ואין [עמוד רל] איש מוחה בידו. ושמתע, שיש רופאים שמרמים את הבעל, כדי להפיס את דעתו ולוקחים ממנו זרע ומערבים עם זרע של איש אחר וזורקים ברחם האשה, ובאמת אין הזרע של הבעל ראוי להוליד ורק כדי להתעותו הם עושים כן. ובודאי למעשה יש להחמיר, שכן כזה אינו פוטר את אשת אביו, ואם יש לו אה שנוול בדרך הטבע הוא זוקק את אשתו ליבום, דלחומרא אנו חושבין אותו לבן, אבל לא לקולא, כמש"כ הט"ז הנ"ל.

ד

לענין אשת איש. כמה פעמים אירע באשה שבעלה הוא עקר וכדי שלא יצטרכו להתגרש זמ"ז זורקים הרופאים זרע מאיש אחר כדי שתלד. השאלה היא אם מותר לעשות כן מצד הדין. ויש בזה כמה שאלות: אם מותר לעשות כן אפילו הבעל יודע ואינו מקפיד - אם יש בזה חשש זנות או לא. וכן מה דינה של האשה אם היא מותרת אח"כ לבעלה אם הוא ישראל. ומה הדין באשת כהן. וכן מה הדין בילד הנוול, אם הוא ממזר או לא.

לפי דעת הרה"ג מהרי"ל צירלסון שם, האשה אסורה לבעלה והולד הנוול הוא ממזר והוא סומך את דעתו על הפסוק: "ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע לטמאה בה". אבל אין הדבר מסור לנו לדרוש מקראות ועלינו לברר שאלות כאלו רק על יסוד ש"ס ופוסקים. והנה בהגהות הסמ"ק שמביא הב"ח שם, כתב: "אשה נדה יכולה לשכב אסדיני בעלה ואינו חוששת שמא תתעבר ויהא הולד בן נדה, כיון דאין כאן ביאת איסור הולד כשר לגמרי אפילו תתעבר מש"ז של אחר שהי' על הסדין כי הלא בן סירא כשר הי'. אלא דמש"ז של אחר קפדינן אהבחנה גזירה שמא ישא אחותו מאביו". וכן מבואר במל"מ פט"ז מה' אישות הנ"ל, שאין זה ביאת איסור ואינה נאסרת לבעלה והולד כשר לגמרי.

והנה הגאון מהר"י בספר בני אהובה שדי בזה נרגא ודעתו שרק בנדה מותרת, ששם נאסרה רק הביאה ולא הזהירה התורה להיות מתעברת ממנו ע"י ש"ז שעל הסדין או אמבטי, משא"כ בא"א, שכבת זרע כתיב בתורה והרי באה למעיה ש"ז של אחר, עי"ש. וכבר תמה בזה ידידי הרב הגאון מהרמ"י ברייש בספרו חלקת יעקב, שבפסוק כתוב שכיבה והאיסור הוא ע"י בעילה. וקוטב השאלה היא לפ"ד אם דין ממזרות תלוי בביאת איסור שיש עלי' כרת, או תלוי רק בביאת איש שחייבין על ביאתו כרת, ואף שאין בביאה זו איסור כרת, מ"מ האיש עצמו הוא בכרת אם בא עלי', והכרת היא רק סימן לאיש הבעל, אבל לא לביאה עצמה. ובדבר זה כבר פלפלו האחרונים. שהפרמ"ג בהקדמתו לא"ח אות ז' רוצה לומר שאם חרש ושוטה באו על א"א שאין הולד ממזר. וכבר דחה את דבריו בשו"ת חלקת יואב. ובמקום אחר הארכתי בזה.

ובאמת כתב הרמב"ם בהל' איסורי ביאה פט"ו ה"א, שהבא על העריות בין בשוגג ובין באונס הולד ממזר וכן הוא בש"ע סי' ד'. מ"מ אין להביא ראיה לנידון דידן, דהתם יש עכ"פ איסור ביאה, משא"כ בנדון דידן אין זו ביאה כלל וא"כ אין לנו להחמיר נגד הכרעת הגהות הסמ"ק והמל"מ הנ"ל. וכן אין לאסור אותה לבעלה, שהרי היא לא זינתה כלל ורק קלטה ש"ז של אחר ומנ"ל שע"י קליטת ש"ז של אחר נאסרת לבעלה?

וראה מש"כ הרמב"ם בפירושו המשניות סנהדרין פ"ז וכן בהוריות פ"ב, שאין לש"ז בעריות שום ספק להוסיף או לגרוע איסור והעיקר תלוי בהכנסת עטרה, משמע שרק ע"י ביאה נאסרת, אבל לא שלא ע"י ביאה. ועי"ש מה שמביא מנשים המסוללות זו בזו דלא היו אלא פריצות וע"י ביבמות ע"ו, א תוד"ה המסוללות: פירש ריב"ן, מטילות שכבת זרע שקבלו מבעליהן. ומפני הקיצור אביא רק ראיה אחת, שהבאתי במכתבי להרב הגאון מהרמ"י ברייש הנ"ל. דהנה בגמ' יבמות מ"א, א ומ"ג, ב פליגי תנאי לענין הבחנה, דר"י לית לי איסור הבחנה, עיי"ש. והנה אם נאמר שע"י זרע של איש אחר היא נאסרת לבעלה משכחת לה שגם הולד הנוול מביאת בעלה הכשר יהא ממזר, כגון שבעל אותה וגירש אותה תו"מ והיא נתארסה תו"מ לאיש אחר, והרי היא אשת איש על בעלה הראשון, והזרע של בעלה הראשון נקלט בה אחרי אירוסיה לבעלה השני בתוך ג' ימים שיעור קליטה, וא"כ הולד ממזר, שהרי [עמוד רלא] הזרע מבעלה נקלט בה אחרי היוותה אשת איש, ואיך התייר ר"י להתארס בלא ימי הבחנה, שע"י ז' יתרבו ממזרים בישראל? ובע"כ, שכן הנוול מביאת היתר אינו ממזר אף שקליטת הזרע היתה כשהיא כבר אשת איש, ומכש"כ בנידון דידן שלא היתה ביאה כלל. והנה בספר משפטי עוזיאל מסיק ג"כ שאין הולד ממזר ושאינו האשה נאסרת לבעלה, אלא שאיני זוכר את ראיותיו ואת טעמיו בזה.

ה

ברם, למעשה יש לאסור לאשת איש, שתביא לרחמה זרע של איש אחר, שהוא מעשה כיעור ותועבת מצרים. ואע"ג שאינו דומה לנשים המסוללות זב"ז, לפירוש הריב"ן הנ"ל, דהיינו שמטילות ש"ז של בעליהן דמיקרי פריצות, דהתם יש בזה מעשה ניאוף של חיכוך בשר בבשר, משא"כ הכא - מ"מ הוא נגד הצניעות של בת ישראל, שענינה רק לבעלה ולא לבעל אחר. וגם אסורה על בעלה כדין מעוברת ומינקת חבירו והבעל לא ידע ולא יחשוש. אבל סו"ס יש כאן מקום למכשולים רבים, שהבן הנולד יהי נחשב לבן בעלה ויפטור אותה מחליצה ויבום שלא כדין, שאשת הבעל הזר שממנו נלקח הזרע ואין לו בנים אחרים תהי' זקוקה ליבום, ובמקומות שנוהגים ביבום תתיבם ג"כ, בעוד שאליבא דאמת יש לו בן מאשה זו שנתן לה זרעו. והחשש היותר גדול הוא, שאח ישא את אחותו, כיון שהכל יחשבו אותו לבן הבעל העקר שיפטור את אשת אחיו מאמו בחליצה, בעוד שבאמת אינו אחיו מן האב אלא מן האם. ועוד כמה חששות, שיגזול חלק הירושה מהבנים של בעל אמו שיסברו שהוא אחיהם. ובנשים קלות הדעת יש לחשוש שתזנה וגם תתעבר בזנות זו ותאמר שלא זנתה אלא קבלה זרע.

לכן, לנולד בהזרעה מלאכותית יש דין שתוקי, שהוא מכיר את אמו ואינו מכיר את אביו, עי' בריש פרק עשרה יוחסין [קידושין ע"ג, א]. ולכאורה יש מקום להקל בזרע שנלקח מעכו"ם, שהבן הולך אחר' ואין מקום לחששה של אח נושא אחותו, אבל שאר החששות שמנינו לעיל, שיפטור את אשת בעל אמו מחליצה, יש לחשוש גם בזרע שנלקח מעכו"ם, וכן בחשש שמא תזנה וכו'. ויש להסתפק בפנוי' אם מותר לה לקבל זרע. לקבל זרע מישראל יש חשש של אח נושא אחותו, אבל מעכו"ם אין חשש לכאורה.

כל הנ"ל כתבתי רק לשם ברור צדדי הספק ולא להורות הלכה למעשה
יחיאל יעקב וויינברג